

Instrukcja dla studentów filologii polskiej studiów II stopnia odbywających ciągłą praktykę pedagogiczną w szkole ponadgimnazjalnej w zakresie nauczania języka polskiego

Podstawy prawne:

1. Rozporządzenie MEN z 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli.
2. Wytoczne Prorektora ds. Kształcenia UG w sprawie realizacji studenckich praktyk zawodowych/pedagogicznych.

Specjalność nauczycielska na studiach II stopnia może być realizowana jedynie w kontynuacji, tzn. student odbył już 4-tygodniową praktykę zawodową na studiach licencjackich, gdzie dokładnie zapoznał się z życiem szkoły, warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami prowadzenia różnego typu zajęć dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych. Priorytetowym celem praktyki na studiach magisterskich jest poznanie specyfiki prowadzenia i ewaluacji zajęć lekcyjnych w szkole ponadgimnazjalnej.

Praktyka trwa 2 tygodnie i nie koliduje z innymi zajęciami wynikającymi z planu studiów. Praktyka jest integralną częścią procesu kształcenia nauczycieli i dla studiów II stopnia może być realizowana jedynie w szkole ponadgimnazjalnej. Obejmuje **30 godzin z zakresu nauczania języka polskiego**. Wskazane jest odbywanie praktyki we dwie osoby ze względu na efektywniejsze jej wykorzystanie (hospitacja zajęć kolegi, wspólna analiza i ewaluacja lekcji, wymiana doświadczeń itp.), najlepiej na trasie Wejherowo-Tczew, biorąc pod uwagę możliwość hospitacji lekcji przez pracownika Zakładu Dydaktyki Języka Polskiego.

Uwagi szczegółowe:

1. Student samodzielnie nawiązuje kontakt z wybraną szkołą, do końca czerwca przedkłada kierownikowi praktyk (mgr Teresa Kantelecka, pokój 3.63) pisemną zgodę na przyjęcie go na praktykę, tzn. specjalny opieczetowany przez Dyrektora Szkoły druk, który jest podstawą do sporządzenia skierowania na praktykę i innych dokumentów niezbędnych do jej realizacji.
2. W pierwszym tygodniu września student pobiera od kierownika praktyk skierowanie na praktykę, porozumienie o prowadzeniu praktyk dla szkoły, z którą uniwersytet nie zawarł umowy na czas nieokreślony, umowę dla nauczyciela, rachunek. Wszystkie wypełnione druki muszą w określonym terminie wrócić do kierownika praktyk.
3. Diety za czas praktyk (koszty wyżywienia, zakwaterowania i dojazdów) przysługują studentom, jeżeli odległość od miejsca stałego zameldowania studenta do miejsca odbywania praktyki jest dłuższa niż 100 km (z wyjątkiem studentów zamieszkałych w miejscowościach położonych w zasięgu trasy przejazdu Wejherowo-Tczew). Wysokość diety ustala rektor, przysługuje ona tylko tym studentom, którzy zgłosili taką potrzebę kierownikowi praktyk na początku roku akademickiego.
4. Studenci skierowani na praktyki muszą być przez UG ubezpieczeni, dlatego ci, którzy uzyskali zgodę na odbycie praktyk poza terminem wyznaczonym przez dziekana wydziału, muszą co najmniej dwa tygodnie przed rozpoczęciem pracy poinformować o tym kierownika praktyk.
5. Praktyką studenta w szkole kieruje wyznaczony przez dyrektora szkoły nauczyciel: **szkolny opiekun praktyk**. Organizuje on harmonogram zajęć studenta * dba o ich poziom merytoryczny, metodyczny i wychowawczy * zatwierdza scenariusze lekcji praktykanta do realizacji * hospituje te lekcje, omawia i ocenia * opatruje każdy scenariusz lekcji krótką recenzją * ułatwia dostęp do pomocy naukowych i środków dydaktycznych, znajdujących się w szkole (książki, podręczniki, sprzęt audiowizualny, komputer, tablice, mapy itp.) * pisze opinię o odbytej przez studenta praktyce.
6. Student jest zobowiązany do przebywania w szkole podczas każdego dnia praktyki w wymiarze godzin ustalonym przez szkolnego opiekuna praktyki (nie mniej niż czas pracy opiekuna). Każda nieobecność winna być usprawiedliwiona. W przypadkach wyjątkowych zezwolenia na opuszczenie zajęć może udzielić tylko szkolny opiekun.
6. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktyką sprawuje nauczyciel akademicki, tzn. powołany przez rektora **opiekun studenckich praktyk pedagogicznych** (dr Zofia Pomirska i dr Justyna Pomirska). Weryfikuje on *plan praktyki*, dba o właściwą jego realizację, współpracuje ze szkołą i szkolnym opiekunem, hospituje lekcje studenta, sprawdza dziennik praktyk, wnioskuje o zaliczenie praktyki (ocenę do indeksu wpisuje kierownik praktyk na podstawie protokołu zaliczeniowego).
7. Wszelkie trudności w realizacji praktyki (np. długotrwała choroba szkolnego opiekuna praktyki) winny być natychmiast zgłaszane kierownikowi lub opiekunowi studenckich praktyk. Zaliczenie praktyki w szkole jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu z dydaktyki nauczania języka polskiego.

PROGRAM PRAKTYKI

1. Głównym zadaniem studenta podczas praktyki jest metodyczne i pedagogiczne przygotowanie się do pracy w szkole. W związku z tym ma on przebywać w szkole zawsze, gdy jest w niej jego szkolny opiekun (lekcje, dyżury, apele, zajęcia pozalekcyjne).

2. Przez pierwsze dwa dni praktykant hospituje lekcje i zajęcia polonisty, analizuje je wspólnie pod jego kierunkiem, zapoznaje się z warsztatem pracy nauczyciela, poznaje materiał nauczania w zakresie objętym praktyką, dziennikami lekcyjnymi, zeszytami uczniów, podręcznikami, wyposażeniem pracowni, wewnątrzszkolnym systemem oceniania, planami dydaktycznymi i wychowawczymi szkoły, zaopatrzeniem biblioteki szkolnej (stan zaopatrzenia w lektury, formy organizowania czytelnictwa) i czytelnicy.

3. Od trzeciego dnia praktyki student także prowadzi lekcje, w miarę możliwości **nie więcej niż dwie dziennie**, z uwagi na potrzebę gruntownego ich przygotowania. Gdyby szkolny opiekun nie rozporządzał wystarczającą liczbą godzin własnych na lekcje wszystkich praktykantów, niektóre lekcje mogą się odbywać w innych klasach za zgodą nauczycieli w nich uczących. Lekcje hospitowane i prowadzone przez studentów powinny być zróżnicowane pod względem materiału programowego (kulturowo-literackie, językowe, ćwiczenia w mówieniu i pisanii itp.) i dydaktycznym (różne typy lekcji, formy pracy i zabiegi metodyczne). Studenci powinni również wypełniać dodatkowe obowiązki nauczyciela polonisty, jak sprawdzanie zadań klasowych i domowych, notowania w zeszytach, sprawdzanie i ocena według zasad przyjętych w szkole zestawu uczniowskich prac pisemnych (testów, dyktand, sprawdzianów), sporządzanie cyklu lekcji, prowadzenie dokumentacji szkolnej itp.

4. W czasie trwania praktyki student ma obowiązek zrealizować następujące zajęcia:

- przeprowadzić łącznie 15 lekcji: z kształcenia literackiego i ćwiczeń w czytaniu, mając na uwadze kulturowy aspekt edukacji polonistycznej oraz z kształcenia językowego i ćwiczeń w mówieniu i pisanii, mając na uwadze priorytet celów kształcących sprawność językową (m.in. doskonalenie warsztatu pisarskiego ucznia, np. ćwiczenia całościowe i częściowe dotyczące opisu dzieła sztuki, streszczenia, recenzji, referatu, rozprawki),
- przygotować, sprawdzić, zrecenzować i ocenić wypracowanie (domowe lub klasowe) w wybranej klasie, a także przeprowadzić lekcję z poprawy tej pracy (w dzienniku praktyki powinien znaleźć się krótki opis cyklu, do którego przynależy dana praca stylistyczna, opracowanie i omówienie nagłówków, wykonań uczniowskich, ocen),
- hospituwać lekcje opiekuna lub innych polonistów i kolegi, udokumentować nie mniej niż 5.

5. Student w ciągu trzech dni od rozpoczęcia praktyki dostarcza kierownikowi praktyki *plan praktyki*, który zawiera: imię i nazwisko studenta, adres mailowy, imię i nazwisko opiekuna, adres szkoły, dni i godziny zajęć studenta z wyraźnym zaznaczeniem lekcji, które sam prowadzi.

6. Student w czasie trwania praktyki systematycznie prowadzi dziennik praktyk (zapis ręczny lub wydruk: Times New Roman, 11/12 pkt., interlinia 1,5; zeszyt A4 lub system kartkowy w segregatorze; w każdym wypadku należy zostawić margines na uwagi sprawdzającego), który powinien zawierać:

- stronę tytułową (imię i nazwisko praktykanta, typ studiów, imię i nazwisko opiekuna, adres szkoły),
- spis treści, czyli opatrzone numeracją wykaz lekcji z podziałem na przeprowadzone przez studenta, hospitowane u nauczyciela, hospitowane u kolegi,
- 15 scenariuszy lekcji własnych (data, klasa, temat, cele, metody i formy pracy, pomoce dydaktyczne, bibliografia (metodyczna i merytoryczna), zapis toku lekcji przemyślanej jako system ćwiczeń, uwagi o przebiegu zajęć zapisane po ich odbyciu + krótka recenzja szkolnego opiekuna praktyki, jego podpis),
- 5 opracowań wybranych lekcji hospitowanych (krótka zarys toku lekcji z uwagami dydaktycznymi), w tym 1 protokół szczegółowy lekcji hospitowanej z uwagami dydaktycznymi,
- sprawozdanie końcowe z praktyki, a w nim opis przebiegu praktyki (patrz p. 1, 2, 3), zestawienie i ocena własnych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych, omówienie ewentualnych trudności pedagogicznych).

7. Dziennik praktyki z opinią o odbytej praktyce należy oddać opiekunowi praktyk studenckich w ciągu trzech tygodni od zakończenia zajęć w szkole.

8. Na ocenę praktyki składa się: opinia szkolnego opiekuna praktyki, uwagi pracownika Zakładu Dydaktyki dotyczące lekcji przez niego hospitowanej, zaliczenie dziennika praktyk.